

avui com ahir i com sempre

El dia 18 de juny de l'any 1954, en sessió de Ple extraordinària, la Diputació Provincial gironina, adoptava l'acord següent:

«Bajo la dirección técnica y literaria de la Comisión de Educación, Deportes y Turismo, la Excma. Diputación provincial publicará una titulada "**Revista de Gerona**", en fascículos trimestrales como período máximo de publicidad, en la que se procurará acoger toda la vida cultural y artística de la Provincia, particularmente la llevada a cabo por la Diputación. La publicación de la **Revista** estará dotada con la cantidad anual de cincuenta mil peseta. La Comisión de Educación, Deportes y Turismo justificará ante la Presidencia de la Excma. Corporación provincial el costo de cada número. La misma Comisión queda facultada para establecer el intercambio de esta **Revista** con las otras que se publiquen en las restantes Diputaciones españolas, Editoriales y Centros de Investigación Cien-

tífica radicantes en el territorio nacional o en el extranjero. Los números o ejemplares sobrantes podrán venderse libremente».

Presidia aquell plenari el malaguanyat Pere Bretcha i Galí, cap de la Diputació. L'acord fou tramès a la Comissió vulgarment anomenada de Cultura el 19 d'agost següent i, recobrada l'activitat tardorenca, es posà en marxa l'honorós encàrrec.

Si bé el transcrit acord conté una síntesi de les motivacions que impulsaren el naixement de la **Revista**, l'aspiració dels promotors abraçava una illusió molt més ampla.

L'activitat cultural i artística desenvolupada llavors a les comarques gironines tenia nombrosos canals d'acolliment. Cal retre homenatge als Instituts d'Estudis, molt actius en diverses comarques, protegits pel Consell Superior d'Investigacions Científiques, la tasca del qual, en el terreny que ens ocupa, fou doblement meritòria, per la seva mateixa essència i per la moixa tenacitat amb què es produïen. Podríem parlar, també, de la premsa local periòdica que, sens escarafalls baromètrics, constitueix, avui, un índex preciós. Fins i tot, hi afegiríem, subratllant-la, l'altre especialitzada que, sublimant el concepte, parava preferent atenció a les qüestions de l'esperit. Recordo —un exemple— el portantveu de la Junta Diocesana de

per Cosme Casas i Camps

l'Acció Catòlica, "Vida Catòlica", les pàgines de la qual encabien sovint valuoses aportacions al patrimoni literari i cultural. Per descomptat, alludirem, solament, a les edicions particulars que encaixaven en la matèria, eixides de plomes altament qualificades del món cultural, sense discussió. La **Revista**, doncs, no venia a omplir un buit.

La Comissió Provincial d'Educació argumentava, en proposar la seva renaixença, la necessitat de disposar d'un cos harmònic i apte, àdhuc específic, que, com una almadrava, recollís per la nau comuna el mesc de tan silenciosos obratges.

Aquest afany centrípet esguardava una projecció de futur. I, amb això, entroncava clarament amb l'antiga, primigènia, **Revista de Girona**, malgrat l'aparent antinòmia.

Els mantenidors de la centenària publicació gironina, amb la seva aportació cultural i artística associada, edificaren per a la posteritat el carreu més ferm de la tradició social, científica, literària i poètica de les nostres comarques.

Els ens llegaren els blasons que encenen els quaters de l'escut d'armes de les lletres gironines. Al llarg de vint anys, des de setembre de 1875 fins quasi a finals de segle, es polaritzà al redós de la **Revista** un nucli de literats, historiadors, científics i poetes, que donaren a Girona, tal com es proposaven, "nous títols de glòria, al posar de manifest les seves granses" i "a l'unir llurs dies d'avui amb els que ja finiren" a fi que "nostra província ocupés el lloc que li correspon en el moviment intel·lectual de la nostra Pàtria".

Avui cal referir-se, per necessitat, als redactors i als col·laboradors de la primera **Revista**, intitulada "**Revista de Literatura, Ciencias y Letras órgano de la Asociación Literaria de Girona**", quan de cultura gironina vol parlar-se. Els noms d'Amatller, Botet i Sisó, Julián de Chía, Girbal, Emili Grahit, Pascual i Prats, Pella i Forgues, Narcís Roca i tants i tants d'altres,

figuren, no sols en el reticle de la nomenclatura urbana, sinó, també, en la xarxa expansible del fet cultural gironí. Altres noms famosos els acompanyen atrets per la magnitud de la **Revista**. Vénen de foranes terres i, fins, de demarcacions estrangeres. La realitat per ells aconseguida complí a bastament els propòsits inicials i els "títols de glòria" que amb noblesa tan preclars coterranis perseguiren en la tasca de cada dia, són aquí, a cent anys vista, posant marc d'or a la seva obra. Se'ls coneix pel seu nom. A seques. Ço que, en dita balmesiana, és molt significatiu. "La idea principal no necessita, ni consent, accessoris".

Els promotors de la nova **Revista de Girona** estàvem, doncs, en el mateix peu d'arrencada intencional. Dissortadament, algunes de les veus que mogueren decisivament l'ànim de la Ponència de Cultura per a donar el primer pas, ja pertanyen a la història. Cal fer memòria de Santiago Sobrequés, Jaume Vicens, Miquel Oliva, Dr. Millás, Fages de Climent, Manuel Brunet, Josep Gener, Ramon Reig, i més encara, companys de la Corporació, inoblidables amics, col·laboradors de l'hora prima que són, encara, paraula d'avui en el món dels "que ja finiren". Han traspassat el "desert literari" dels seixanta anys que separen ambdues **Revistes**, per ajuntar-se amb els factors de l'originària i entroncar-se en la perspectiva de futur de què parlàvem com un dels fulminants que impulsaren i decidiren l'acció.

Hem seguit, els fiduciaris de l'herència, amb delectança, tots els passos de la **Revista** des de la seva renaixença. S'acompleixen els propòsits inicials amb proporció evangèlica. Les Comissions d'Educació a les quals la Diputació continua atorgant tan grat comandament serveixen rigorosa fidelitat, sovint amb escreix, al llegat cultural. Ben segur que els aimants de Girona, els d'avui, amb els de sempre, mesurarem amb justícia l'aportació que suposa el manteniment de la **Revista** en un marc de concòrdia, de pau i d'inquietud reflexiva a l'hora de fer Pàtria.

En definitiva, és honorar els qui ens precediren, manera secularment dita d'honorar-nos nosaltres mateixos.